

Адыгеим и Лышъхъэ Армением и Генеральнэ консулэу ЮФО-м щылэр ригъэблэгъагъ

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ Къумпыл Мурат Республикау Армением и Генеральнэ консулэу ЮФО-м щылэр Вардан Асоян Адыгеим и Правительствэ зычэйт унэм зэлуклэгъу щыдьрилагъ.

Адыгеимрэ Армениемрэ язэдэлжъэнгъэ зегъэушъомбъугъэнэмкэ амалэу щылехэм атегушилагъэх.

Адыгеим бэшлагъэу щылсэурэ ермэлхэм зэквощ зэфыштыкъэхэр зэрэдэйриялэр Адыгеим и Лышъхъэ къыуагъ. Къумпыл Мурат зэрэхигъеунэфыкъыгъэмкэ, республикэм щылсэурэ ермэлхэр чанэу общественна щылэнгъэм, мэфэкъэм, нэмэгдэх хоффхабзэхэм ахэлхажьх, экономикэм ильэнькю зэфэшьхяфхэм хэхъоньгъэ ягъешы-

гъэним ялахьышхо хашьхъэ. «Урысылемрэ Армениемрэ язэхыныгъэхэр нахь пытэ зэрэхъурэм осэшхо фэтэшь. Тэри шуухгээгэ зэхыныгъэу дытилэр лыдгээгүүтэй ыкы тизэфыщтыкъэхэр нахь дгээптигэхэ штойгъу. Ермэлхэмрэ тэрырэ проектхэр зэдэгъэцакъхэмэтигуалэ хьущт. Щылэнгъэм ильэнькю постэхэмкэ тизэп-

хыныгъэ зэрэдгъэптигэхэр тыйптышт, предложениу къэшьхыхэрэм тахэлэшт, тэри олытэу тиэмкэ тыхжудэгэшт», — хигъеунэфыкъыгъ Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ.

Армением и Генеральнэ консулэу ЮФО-м щылэм дахэу къызэрэпэхъокыгъэхэм пае Къумпыл Мурат зэрэфэрэзэр, Адыгеим ис ермэлхэри аш къызэрэфэрэхэр риуагъ. Ар зыу-кээгээгэ ильэпкэгъухэм къызэрэлтэгъэмкэ, ермэлхэм абзэ, яшэн-хабзэхэр, якультурэ къау-хуумэнэмкэ ишыгъээгэ амалхэр зэкэ Адыгеим щырлэх.

Джащ фэдэу Вардан Асоян къызэриуагъэмкэ, Мыекъуапэ Армением дэгъоу щашэ, бэхэр Адыгеим щылгэх, республикэм щагъэлэгээрэ адыгэ къуасемрэ Мыекъуапэ къыщыда-гъэхъирэ паркетымрэ осэшхо афашибы. Бизнесымкэ, культурэмкэ зэфыштыкъу зэдэгъялхэр, гуманитар зэхыныгъэхэр джыри нахь агээптигэнхэу уахьтэм пшьэрэиль къеэгъеуц.

«Урысылемрэ Армениемрэ азыфагу зэфыштыкъэ дэгүхэр ильых. Аш льапсэу илэр ти-льэпкэхэр ягушхъэлжъигъэкэ

зэрээпэблагъэхэр ары. СССР-р зызэхэзэйж нэүж тээклү нахь зэпчэхъяжэ тызэрхэхъягъээр дэдгъээзэйжээз, тизэдэлжээ-нгыэ нахь зедгээшхомбъутшойгъу», — къыуагъ Вардан Асоян.

Джащ пае проект заулэ экономикэм щызэдэгъэцэлгээгъэнэмкэ амалэу щылехэм ахэлхэрэхэу, ермэл культурэм и Маджэхэр Адыгеим, адыгэ культурэм и Маджэхэр Армением ачынзэхэнхэу рахъухээ.

«Республикэм щылсэурэ льэпкэхэр якультурэкэ зэрэгэ-байжынхэм мэхъаншхо етэти. Мамырныгъэмрэ льэпкэ зэгурлынгъэмрэ къэххумэгъэнхэм тыхыгэдэж», — къыуагъ Адыгеим и Лышъхъэ.

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Сурэтхэр А. Гусевым тыхыгъэх.

Экономикэмкэ зэдэлжъэнгъэ зырагъэушъомбъущт

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ Къумпыл Мурат пшьэрэиль зэрафишыгъэм тетэу Къокыпэ Благъэм ихэгъэгүхэм экономикэмкэ зэдэлжъэнгъэу адирялэм зегъэушъомбъугъэнэм фэгъэхыгъэ экономикескэ форумэу Дубай щыкъуагъэм Адыгеим илъыкло куп мэлышльфэгъум и 9 — 11-м хэлэжьагъ.

А купым хэтыгъэх Адыгэ Республикаам экономикэм хэхъоньгъэмкэ ыкы сатыумкэ иминистрэу Олег Топоровыр, Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ инвестационнэ политикэмкэ илэпийгэйру Петр Гарнага.

Форумын зэрэхэлжъагъэхэм икэхүүхэм афэгъэхыгъэу Адыгэим и Лышъхъэ ахэм къыфаготагъ. Адыгэим ращынышь, ОАЭ-мрэ Саудовскэ Аравиремэ экологическэ къабзэ щыт продукциер зэрэлжагъэхъащтим иофыгъохэм ахэр атегушиагъэх.

Зэхэт Араб Эмиратхэм якомпание «Аль Фаландж» зыфи-лорэр ары а иофыгъом зыналахэтиэдэгэйрэ. Аш ипащэу Ибрагим Рамель бэмышлэу иофыгъенэм епхыгъэ гухэль зыдигъэу Адыгэим къекогъагъ. Туцожь районым ит индустримальнэ паркын «распределительнэ гупчэ инкэ» заджэхэрээр щагъэпсным иофыгъохэм лъэнькъохэр атегушиагъэх.

Мы компанием ишащэхэм ашыщэу Нассер Аль Сувейди экономическэ форумын щыкъ

гъэ зэдэгушыгъэхъем яльэхъан къыгъяшыгъэхъыгъ Адыгэим аш фэдэ гупчэ щагъэпсигъэхъенэм пае инвестициихэр иккягъэхъанхэ гухэль зэрилэр. Продукциеу ахэм зыэклагъахъэхэмэ ашоигъохэм ашыщ адыгэ къуасемрэ. Апэрэ купыр ахэм алэклигъэхъагъах.

«Проект иным изэшюхин лъэнькъуитуми тифедэ хэлъэу щыт. Адыгэим мэкъумэш продукцие къабзэ ай-

къэзигъэхъэрэ регионым истатус ийхъу щылэрэ. Гүхэльхэр щылэнгъэм гъэцэлгээгъ щыхъунхэм пае зэкэ амалэу тиэрэхъылээн фая», — къыуагъ Къумпыл Мурат.

Адыгэим и Лышъхъэ къызэриуагъэмкэ, аш фэдэ гупчэу ашыщтим ишоигъохэм къэклощт ашьэрэ шапхъэхэм адиштэрэ продукцием исертификациекэ лабораториехэр шыгъэнхэмкэ,

джащ фэдэу дунэе бэдэрхэмтишьольыр къыщагъэхъазырыэ тавархэр ашыуулынхэмкэ.

Дубай щыкъогъэ экономическэ форумын нэмэгдэх зэдэгушыгъэхъэри щызэдэгэйрэгъ, иккяб къэрал инвестициихэр республикэм къихъанхэмкэ (пстэуми апэу Къокыпэ Благъэм ыкы Аравийскэ хыгъэхъунэнхъем къащыуцугъэх.) амалэу щылехэм къащыуцугъэх.

Адыгэ Республикаам и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

ТизэIукIэгъу гъэшIэгъонхэр

ПЩЫНЭО ШЫПКЪЭМ УЕГЪЭГУШХО

Лъэпкъ искуствэм щыцIэрыIоу Лъэцэрыкъо Кимэ фэгъэхыгъэ пчыхъэзэхахъэр мэлъыльфэгъум и 18-м Адыгэ Республиком и Къэралыгъо филармоние щыклощт.

— Лъэцэрыкъо Кимэрэ Шъэжъоръ Розэрэ Тэххутэмькьюа къэккуягъехе ордэу къаюрем сзызедэгъагъэр егъашы сцыгъупшэгтэп, — кытиуагъ Адыгэ Республиком инароднэ артисткэу, Абхазым изаслуженэ артисткэу, республикэ филармониом иорддыIоу Кушъекъо Симэ. — Кимэ пщынэр «къызэригъетуагъыэрэр» сшогъэшIэгъонигъ. Ильэсхэр псынкIэу макю. «Синан», «Адыгэ пщынэм седэлумэ», нэмикI ордхери Кушъе-

къо Симэ ыгъэжынчыхэу, Лъэцэрыкъо Кимэ къызэрэдежыурэм ыгъэгушхуу зэп зэрэлтэгъугъэр.

— ПсынкIэу тывэгурьоштыгъ, — зэдэгүшүйгъур лъеъжкуюатэ Кушъекъо Симэ. — Орд къидэглонир тхагьюу щытыгъ. Пщынэр зэкишызэ нэшүукIэ къызынсэплийкIэ, ордым гуки, псэки сзызэлиштэштыгъ. Германием къыкъыжыгъу Едыдж Батырайре сэрырэ Кимэ ыпашхъэ тыщисеу лъэпкъ искуствэм тыте-

гущиIеу мэфэ шлагъохэр кытэклугъях.

Орд къезыIо, искуствэм фэлажээ зыштоигъом Лъэцэрыкъо Кимэ псынкIэу зэрэгурьоштыгъэр, IэпыIэгъу зэрэфхэштэштыгъэр филармониом щыклощт пчыхъэзэхахъэм щызэхтхыщт.

ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Сурэтыр ильэси 10-кэ узэ-кэлэбэжьемэ Лъэцэрыкъо Кимэрэ Кушъекъо Симэрэ аты-рахыгъ.

Гектар 4867-рэ

Адыгеим ичыгулэжъхэм гъэтхасэхэм япхын лъагъэкую-тэ. АР-м мэкью-мэшымкIэ и Министерствэ мэлъыльфэгъум и 13-м къызэритыгъэмкIэ, гектар 4867-рэ хагъэкыигъ. Ар агъэнэфагъэм ипроценти 4 зэрэхъурэр.

Пчагъэхэм къызэррагъэлья-гъорэмкIэ, Джэджэ районыр джыри апэ ит, гектар 2000-м клахъеу ашт ичыгулэжъхэм апхыгъах. Нахыбэу халхъагъэр лэжьыгъэ ашыщт натрыфыр ары, гектар 1207-рэ мэхъу, тыгъэгъазэу гектар 494-рэ апхыгъ, соер 180-рэ, зэнтхъыр гектар 40. Апхынэу агъэнэфагъэм ипроценти 6 хагъэкыигъэу мэхъу. Коххэблэ районни процентхэмкIэ ашт фэдиз щашлагъэр, ау ар гектар 1125-рэ эзрэхъурэр. Ахэм лэжьыгъэ ашыщт натрыфыр ары нахыбэу хагъэкыигъэр, ар гектар 525-рэ, зэнтхъеу апхыгъэр гектар 500, хээр гектари 100 мэхъу.

Шэуджэн районыр пхъэнэр зыщырагъэжъагъэм къыщыбу-лахъеу гектар 555-рэ щыхагъэ-кыигъ. Ошхэм псыр зыщагъэ-уцогъэгъэ чыгихэр псынкIэу зэрмэгъушхъэхэр ашт ичыгу-лэжъхэр егъэхъух. Ахэм нахыбэу апхыгъэр зэнтхъу, ар гектар 300, лэжьыгъэ ашыщт натрыфыр гектары 150-рэ хагъэ-кыигъ, ильэсбэрэ къекъыжырэ уцэу гектар 90-рэ апхыгъ,

картоф гектар 15 агъэтысхъагъ. Пхъэнэм дакю бжыхъасэхэм чыгъэшхэр алэкэлэгъэхэгъэнри лъягъекуатэ. Ятлонэрэ етэгъомкIэ гектар 82368-рэ хагъэкыигъ, ар зэратын фэяяэм ипроцент 99-р хагъэкыгъахэу щытъгъ. Ахэм ауж Красногвардейскэ районыр ичыгулэжъхэр къекъых, бжыхъасэу ялэм ипроцент 87-м чыгъэшхэр аратыгъах.

ХҮҮТ Нэфсэт.

аыгъ пюми хэукунонгъэ хъу-штэп. Мэлъыльфэгъум и 13-м бжыхъеэс гектар 25989-у чыгъэ-шхэр зэратын фэяяэм ипроцент 99-р хагъэкыгъахэу щытъгъ. Ахэм ауж Красногвардейскэ районыр ичыгулэжъхэр къекъых, бжыхъасэу ялэм ипроцент 87-м чыгъэшхэр аратыгъах.

Адыгабзэм иегъэдже-жэрэ

ИЗЭГЬЭШIЭНРЭ

Мыекъолэ гимназиу N 22-м адыгабзэмрэ литературэмрэкэ икэлэгъаджэхэр ыкыгъumanitar шэнэгъэхэм аптыр республикэ институтын бзэшэнэгъэмкIэ иотдел иофышэхэр зыхэлэжъэхэр ынэ хурае бэмышиу щыклоагъ.

Мыекъолэ еджапIэхэм адыгабзэр ашызыгъэ-шэхэрэ къэлэгъаджэхэм яметодобъединение ипащэу, гимназиом иофышэу Къатмэс Эммэ иофтьхэбээм къэшакло фэхъу. Адыгабзэр уасэ зимиыI къэнэу тинахыгъхэм къызэрэтфагъэ-нагъам, къыткIэхъуухъэхэр ар ядъэшIэн, ибаигъэ хэдгэхъон, лыдгээклютэн зэрэфа-ем зэхэсгэгъом щитегушыагъэх.

Гуманитар шэнэгъэхэм аптыр республике институтын бзэшэнэгъэмкIэ иотдел иофышэхэр Бырыр Батырбый, Гыыш Нухъэ, Ситимэ Сарэ, Тэу Нуриет, Тутарыщэ Мариет,

Биданэкъо Марзет, отделым ипащэу Анцокъо Сурэт ынэ хураем къыщыгушыагъэх.

Къэлэгъаджэхэр зэхэсгэгъом хэлэгъаджэхэм къызэрэхагъэштигъэмкIэ, къэлэдэжаклохэр ны-дэльфыбэзэм нахь фэщаагъэхэу къэтэджехынхэм фэшI еджапIэхэм иофтьхэбээ зэфшэхъафхэр ашызэхашщ. Ахэм ашыщ «Адыгабзэм и Маз» зыфиорэр. Егъэджэн сыхъатым изэхэшэнкIэ агъэфедэрэ шыкIэхэр къэлэгъаджэхэм на-у-жым къалотагъэх, ахэр шуягъэ хэлъэу гъэцэг-тэйнхэм пае анахъэу анаэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэм ягугъу къашыгъ.

Мыекъолэ гурлыт еджапIэу N 23-м иоф щы-зышIэрэ Къэрэ Нэфсэт ынэ хураем хэлэжъагъ. Зэхэсгэгъом къыщыгушыагъэхэр къэлэгъаджэхэм къызэрэхагъэштигъэмкIэ, литературэр къэлэдэжаклохэм зэрагъэшIэном пае ар ашоогъэшIэгъонин, ашт еджэнхэм фэпшэнхэ фае. Ар къэлэгъаджэхэм сэнаущыгъэу хэлъым елтыгъигъ.

НЭГЬЭПЛЪЭ Аминэт.

АДЫГЕИР ХЭЛАЖЬЭ

КъэлэцыкIухэм ыкы ныбжыкIэхэм финанс иофыгъохэм хэшыкI афырялэнэм фэгъэхыгъэ я 4-рэ Всероссийскэ тхъамафэр мэлъыльфэгъум и 9-м къыщегъэжьагъэу и 20-м нэс Адыгэ Республиком щыклощт. «Содействие повышению уровня финансовой грамотности населения и развитию финансового образования в РФ» зыфиорэ проектын ар къыдыхэлъятаагъ.

АР-м финансхэмкIэ и Министерствэ къызэрэщауагъэмкIэ, ныбжь зэфшэхъаф зилэ къэлэцыкIухэр зыхэлэжъэнхэ альэкыщт иофтьхэбэхэр зэхажэнхэу агъенафа. Финанс иофыгъохэм афэгъэхыгъэ викторинхэр, зэуухыгъэ егъэджэн сыхъатхэр, нэмикIхэри рагъекIокыщтых.

АР-м хэбзэхъафхэмкIэ икүулыкIухэм мэлъыльфэгъум и 14-м ыкы и 15-м «пчээ зэуухыгъэхэр» ашыклощтых. Мэлъыльфэгъум и 14-м пчэдэжырм сыхъатыр 8-м къыщыублагъэу пчыхъэм сыхъатыр 8-м нэс, мэлъыльфэгъум и 15-м сыхъатыр 10-м къышегъэжьагъэу 15.00-м нэс иофтьхэбээр клощт.

«Пчээ зэуухыгъэхэм» пшъэрэль шхъаалеу ялэр НДФЛ-м епхыгъэ декларациер физическэ лицэхэм къызэрэхын фэе шыкIэрэ, ашт уахтэу пылыр, хэбзэхъафхэр хагъэкыирэ афызэхэфыгъэнэр ары. Урысыем и Федеральнэ хэбзэхъафхэмкIэ кулькыум онлайн-сервисэу илэхэр джащ фэдэу цыфхэм къафалотэштых.

Иофтьхэбээм ишуагъэхэр, шоигъонигъэ зилэхэм, НДФЛ-м ыльэнхыкIэ чыфэ ательмэ е атемыльмэ зэрагъэшIэн альэкыщтых.

(Тикорр.).

ЗЭРАГЬЭЦАКIЭРЭМ УАСЭ ФАШЫШТ

Адыгэ Республиком псауныгъэр къэухъумэгъэ-нымкIэ, иофшэнэхыкIэ ыкы социальне хэхъоныгъэмкIэ, гъэсэнгъээрэ шэнэгъэмрэкэ иминистерствэхэм фэло-фашихэр зэрагъэцакIэхэрэм язытет зыуплэкIущт советхэу зыми емыхы-гъэхэр республикэм и Общественнэ палатэ зэхицагъэх.

Совет пэпчь нэбгыри 7 хэхъагъ, ахэр тишъольыр ит общественэ объединенихэм ялыхкох.

Зэхажэгъэ советхэм пшъэрэль эу ялэр зыфэдэр Обществен-нэ палатэ итхаматэ Устэ Русльян министерствэхэм ялыхкохэм адьрилэгъэ зэуукIэгъум къащыфилотагъ.

Устэ Русльян къызэрэуагъэмкIэ, щыкIагъэу ялэхэр къыхагъэ-шынхэ закъор арэл советхэм ялофшэн зыфитегъэпсихъагъэр, ахэр дэгъэзэхъыгъэнхыкIэ хэбзэ органхэм зэрэдэлжээшт-хэр анахь шхъа. Джащ фэдэу, общественэ советхэм япшъэ-рэльхэм пшъэдэкIыжь гъэнэфагъэ афырялэу къякIолэнхэу, гъэхъа-гъэ ялэу зэдэлжээнхэм ар зэрэшыгугъырэр хигъэунэфыгъыгъ.

(Тикорр.).

«Ти Советскэ Союз цыкIу»

Лъэпкъ культурэм и Гупчэу ПсышIуапэ дэтым июбилей ащ иофишIэхэм, хъакIэхэм, артистхэм, иныбджэгүшIухэм зэдыхагъэунэфыкыгъ. Къалэу Шъачэ щыпсэурэ лъэпкъ зэфэшхъафхэу якультурэ зыгъэльапIэхэрэр мэфэкIым ягуапэу хэлэжьагъэх.

Гупчэм иархив хэль кинохроникэм щыц пычигъом я 80-рэ ильэсхэм культурэм щилажэхэрэм юф зэрашIэштэйр нэгум кыкIеягъожы. Агъэкощыре киноустановкэр ПсышIопэ районым ит къоджэ цыкIухэм ашыщэу къушIхэм хэтым жы дэдэ

къызэклолIэштхэ унэр зэтегъэпсихъэгъэн фэягъэ, музыкальнэ ѥмэ-псымехэр зырызэу къауго-игъэх, сценэм къызэретхъаштхэ щыгынхэр адигъэх, ордхэр, къашIхэр зикласехэр, посупIэхэр къакIуххэхээ, къыхагъэштэйгъэх. Джареуштэу музикантхэр, же-

хуьгэ машинэм пышIагъэу ащ. Мыхъо гъогу зэхэкутагъэм ар пхырашызэ, мэш куум щэрэххэр ихи, къизетеуцагъ. Шыгын фыжк дахэхэр щыгъэу, галстури дэлтээ машинэм кыкIыгъэ лым ар ыгъэссызэ къыхищыжы, игъогу техъажьыгъ.

Лентэм еплыхэрэм ар къашIэжыгъ, ягуапэу агу къагъэжыгъ, тегущыгъах. Ар Хэш Аслын арыгъэ. ИофшIэхуухэри иныбджэхуухэри ащ «Шухаубовичкэ» еджэштэйгъэх, шхъэ-кэфагъеу фашIырэр ашкIэ къыхагъэштэйгъ. ИофшIапIэми, гашIэми ар лентэм зэрэштэйгъуем щыфедагъ — чаныгъ, Иофэу рихыжхэрэр ыгъэцакIэштэйгъ, къиньхохэм къизэтэрагъеуцштэйгъ.

ПсышIуапэ лъэпкъ культурэм и Гупчэу дэтыр районами, Шъачи ашыпсэурэ цыифхэм ябанигъэу птытэм, ухуукощтэп. Аш лъап-сэ фэзышIагъэ Хэш Аслын ильэс заулэ хуульэ дунайим зехъижыгъэр. Аш лъэпкъ ИофшIуору рихыжхэгъагъэр ыкью, Адыгэ Республиком культурэмкэ изаслуженэ ИофшIэу Руслан лъэгъекулатэ. ИшIашхэу Бибэрэ Суретрэ Гупчэм юф щашI.

Адыгэ культурэмкэ къутамэр апэу аш къыцызэуахыгъагъэм ашыц. Гупчэм епхыгъэхэу юф ашэ искуствэхэмкэ кэлэцыкly еджапIэу Хъаджыко дэтым, адыгэ къудажхэм ашызэхштэйгъэх творческе колективхэм, къэшшокло ансамблэхэу «Шапсыгъэм» (изэхшаклор Хэш Руслан), «Адыгэхэм» (Хъущ Фатим), инструментальнэ ансамблэу «Насыпым» (Тэшь Аскэр), шондирпэо купэу «КъушхъэчIэхэм» (Клахху Рэшыд).

ПсышIопэ районым иадминистрации культурэмкэ иотдел ипэцштэй Крикор Мазлумян я 90-рэ ильэсхэм якIихъагъум къирхыхъэгъе ИофшIуакIэр апэу дэзгэштэгъагъэхэм Хэш Аслын ахэтыгъ. Район гупчэм культурэм и Унэу итым лъэпкъ культурэхэм я Гупчэу къышызэу-хыгъеням ар фэгъэхыгъагъ. Советскэ Союз цыкIум ар фагдээ, лъэпкъ зэгурьыонгъээм элэжъэнхэу фэягъэх.

Апэрэу зэхашгъагъ

Тикъэралыгъо ашыгъум зэхъо-къиньгъэ инхэр фэхуугъагъэхэм, къалэу Шъач ары «Зэкъошнагъэм и Ун» зыфалуагъэр Урсынэм апэрэу зышизэхашгъагъэр. Культурэм иофишIэхэм зэхашэн ИофшIохэм охтаби къиньби атырагъэкодагъ. Цыифхэр

Хэш
Руслан

Ильэс 25-м шIуххафтын лъапIэхэр къытфагъэшшо-шагъэх, ахэм ашыцых Урсынэм икъыблэ шъольыр ит къалэхэм я Ассоциации иремиеу «За содействие миру на Кавказе» зыфиорэр, Къэралыгъо Думэм, Краснодар краим лъэпкъ юфхэмкэ и Мини-

стерствэ ыкIи Хэбзэгъеуцу Зэлукэм яштыхуу тхыльхэр.

Гупчэм фестивальхэр, зэнэ-къохухэр, форумхэр, семинархэр ренэу щыреклохых. Лъэпкъ ыкIи къэралыгъо мэфэкIхэр щызэхашхэх, общественнэ организацием ялъыкохр щызэлокIх, лэкыб къэралхэм ыкIи хэгъэгум ишьольыр зэфэшхъафхэм къараыкыре хъакIэхэр къираягъэлгъэх. Учреждениер къалэу Шъачэ и Тхыль гъешIуагъэ датхагъ.

А пстэуми анах лъапIэу Гупчэм иофишIэхэм альтырэр лъэпкъ зэфэшхъафхэм къахэ-кыгъэ кэлэцыкIухэр мыш шхъэхыхыгъэ зэрэшшэлхэрэр, шхъэлкафа зэрээфашшырэр ыкIи яхэгъэгү шу альгэу зэрэпсэунхэ фаер къизэращагурыорэр ары.

Гупчэм иобипей фэгъэхыгъэ мэфэкIеу зэхашгъяаьэм цыфыбэ къекIолIэгъагъ. Аш испециалистхэм гүшIи фабэхэр къарауагъэх Шъечэ администрацием культурэмкэ и ГъэорышапIэ илашшу Лидия Кульминам, ПсышIопэ районым илашш игудзэу Светлана Кириенкам, Урсынэм щыпсэурэ лъэпкъхэм я Ассамблее и Совет иррезидиум хэтэу Николай Бухонинам, Къэралыгъо Думэм идепутатэу Константин Затулиным илэпIэ-юу Лыф Хъалиде.

— Мыгъэ хэдгэунэфыкыре юбилейхэм ахэфагъ лъэпкъ культурэхэм я Гупчэ иери. Мыш юф щызшIэхэрэр лъэнэхээ пстэухэмкэ щысэтехшIэхэу тэлтытэх, — къыуагъ Л. Кузьминам.

— ЦыфкIуапIэу, зыгъэпсэфыпIэу, мамырнгъэм и Гупчэу ар ренэу щэрэт.

МэфэкIым культурэм иофишIэ куп шIуххафтынхэр къашыфашыгъэх. Краснодар краим культурэмкэ и Министерствээр къалэу Шъачэ иадминистрации культурэмкэ и ГъэорышапIэра ѹаштыхуу тхыльхэр къаратыгъэх ансамблэу «Адыгэхэр» зыфиорэм илашшу Хъущ Фатимэ, хореографическэ ансамблэу «КъушхъэчIэхэм» изэхшаклохэу Терчыкъо Муратрэ Бибэрэ, Гупчэм иофишIэу Лыф Заирэ.

НЫБЭ Анзор.

дахы. Ахэм алъэпльэх, агъасэх ыкIи упчэхъэгъ афхых спциалист иэлэсэхэр. Хэш, Къудэе, Бастэ унаюхом къарыгъэхэр Гупчэм иофишIэ чаных.

— ПсышIуапэ лъэпкъ культурэхэм я Гупчэу дэтым юф щызшIэхэрэм унэгъо зэгурь-ложыр угу къагъэхы, — къыуагъ Гупчэм илашш, Пшызэ культурэмкэ изаслуженэ ИофшIэу Гребенюк Еленэ.

— Къэлищиимэ, чыпIэ зыгъэорышэжыпIэ 32-мэ культурэм иунэхэу адэхэр, искуствэхэмкэ кэлэцыкly еджапIэхэр, народнэ ыкIи образцовэ колективхэр, артистхэр ашкIи къызэлбэгъыгъ.

Хъугъэ-шIэгъэ гуихым ильтэужхэмкIэ

Мэлтыльфэгъум и 26-р – радиационнэ авариехэм ыкли тхъамыклагъохэм ахэкIодагъэхэм я Дунэе маф

**Чернобыль, Чернобыль!
Гэши тхъапша аш зидихыгъэр?!
НыбжыкIэхэу, зишIугъохэу
Розэ Iэрамхэм ахигъэнныгъэр...**

И. ЛОТАРЕВ

Чернобыль къышыхъугъэр, аш изытэгъэр зышлапэхэу, ныбжырэу зыгу къинагъэхэр мы тхъамыклагъор зынэ клаэгъэхэр арых. Ахэм ягукеэкъижхэм хъугъэ-шIагъэр ыкли цыфхэу аш хетыгъэхэм ялтыгъэр зыфдэгъэ шыпкъэр къацуатэ.

Мэлтыльфэгъум и 26-м, 1986-рэ ильэсүм сыхьатыр 1-рэ та��и 23-м псыхъохэу Припятьэр Днепрэрэ азы-фагу, Киев итемир лъэныкъокIэ километри 140-кэ дэгъэгэу, тхъамыкIэгъохко къышыхъуль — атом электростанцием ия IV-рэ реактор къэуагъ. Мы чыпальэм зэфэдэкIэ атом тэкуфафэхэм жыммын зыщхагощагъ. Полесье тыйдэки радиоактивнэ машом зыкъышиштагъ. Квадратнэ километрэ мин 200 фэдиз аш ушшоигъ.

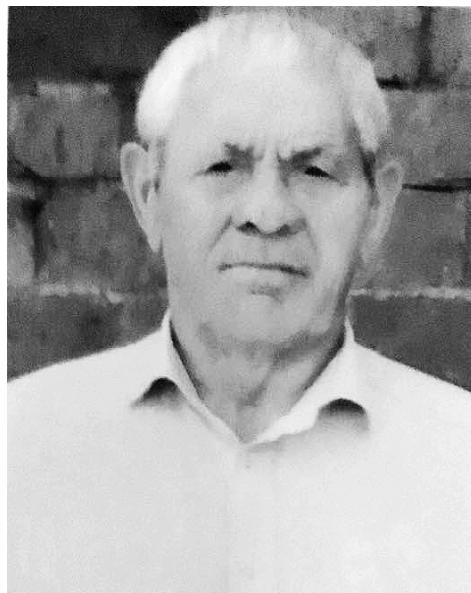
Утын шхъалэр Украина, Урысын ыкли Белоруссием аппэлү зэфэдэу ифагъ. Тэ тихэгъэгукIэ аш епхыгъэр регион 19-мэ радиациер къанэсигъ. Радиационнэ шIоир алтыэсигъ Польшэм, Тыркуем, Австрием ыкли нэмийкI хэгъэгүхэми. Ау анахъ къинир зыпшэ дэгъэгъэгъэхэр ыкли жы шIоир зылзыщаагъэхэр аш хетыгъэхэр арых. Ахэм япчайга мин 800 ѥлэ-цилпэм клахъэштагъ.

ІккIыб къэрал ыкли тихэгъэгү шэнэгъэлэжхэм зэральтаагъэмкIэ, Чернобыль къышыхъугъэ авариер лэшIэгъум ианахъ тхъамыкIэгъо ин дэд. Эколо-гическэ, техногеннэ лъэнэкъо закъохэр армырэу, ар психологическэ къингиохуагъ. Джы къызнэсигъэми Чернобыль илыуз клоасагъэр, ар зыпкэ-къигъэхэм зэрэгтигъэхэ чыпIэр зэо анахъ

щынагъом фагъадэ. Атом сэпацэхэм та��и 1-рэ тхъамыклагъор къинэсигъ. Радиацием ебэнэгъэнэм пае тиреспубликэ иккIыгъэхэ офицерхэм, прaporщикхэм, сержантхэм ыкли дээжолхэм зи къатенагъэл, Мыецюопэ гарнизоным къулыкъу щызыхъыщтигъэхэм ашыщэу аш

клахъэхэм япчайга мин 800-м клахъэштагъ. Іахъыл гупсэхэм анэмийкI горэми ымышIэу жынонгъокIэ мазэм Пшызэрахи, дээ эшлон ушьагъэ Украина, агъэлгъохъ. Тхъамыклагъор къышыхъуль эхэхэри ахэтагъэхэм ядигэхэри ахэтагъэхэм, сэ ахэм ашыщэу зыцэ къеслощхэр сикъоджэгъухэр, Улапэ щыщхэр арых.

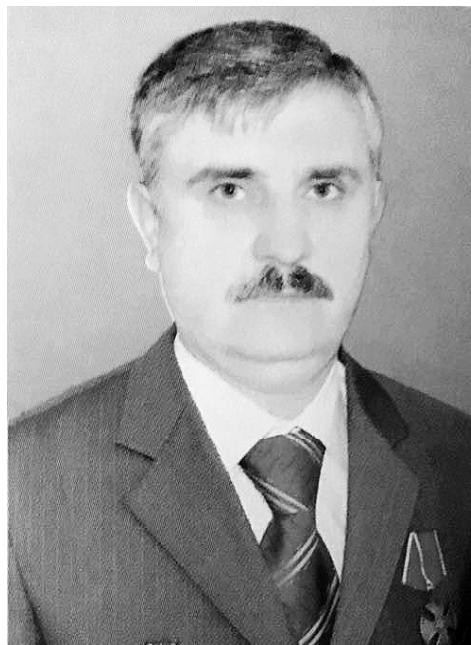
ШХЬАЧЭ Нурбый Хъызыр ыкъор

Старшина. Чернобыль имашю зэтээжэгъэнэм тыгъэгъазэм и 25-м, 1986-рэ ильэсүм къыщегъэжъагъэу мэлтыльфэгъум и 16-м, 1987-м нэс ротэм истаршинау хетыгъ, я 3-рэ энергоблокым ыкли аш къыпэулэшшохъ чыпIэхэм ягъэкъэбэжжын хэлэжъагъ. Къуаджэу Улапэ 1956-рэ ильэсүм къышыхъуль. 1976-рэ ильэсүм Улапэ гурыт еджапIэр къуухыгъ. Армавир дэт ПТУ-у N 27-м щеджагъ. Сэкъатныгъэ илэу ихэку къыгъээжжыгъ. Мыецюапэ Ѣэпсэу. Шхъачэ Нурбый орденэу «За заслуги перед Отечеством» зыфиоу я II-рэ шуашэ зиэр, тамыгъэу «Участник ликвидации аварии ЧАЭС», нэпээпль медалэу тхъамыклагъор зыдагъэзыжыгъэр ильэс 25-рэ зэрэхъуагъэм фэгъэхыгъэр къыратыгъэх.

БРАГҮНЭ Мурат Аслъан ыкъор

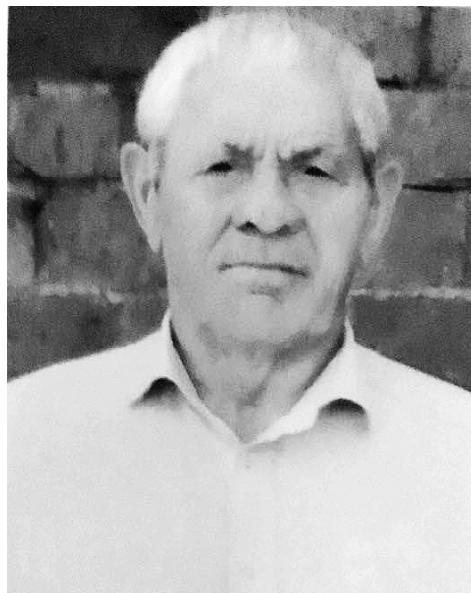
Подполковник. Чернобыль къышыхъуль эхэхэхэй тхъамыклагъом идэгъэзыжын шышхъэйум и 28-м, 1986-рэ ильэсүм къыщегъэжъагъэу щилэ мазэм и 14-м, 1987-рэ ильэсүм нэс хэлэжъагъ, оперативнэ штабын ипащэ игодзагъ. Ушоигъэ чыпIальэм хыльзэуращэхэрэм язитет иуппэлэкун хэлэжъагъ.

Мыецюапэ къышыхъуль. 1984-рэ ильэсүм Улапэ гурыт еджапIэр, 1989-рэ ильэсүм — ракетыдээхэм я Аппшээрэ дээ-команднэ инженернэ училищир къуухыгъэх. Мыецюапэ Ѣэпсэу. Чернобыль зэрэшшиагъэм фэшл медальхэр, тамыгъэхэр къифагъэшшохъэх, МВД-м икъэралыгъо наградэхэри илэх.

ШЫКЪУЛТЫР Юр Батырбый ыкъор

Рядовои. Хъугъэ-шIэгъэ гуимыкыжым мэлтыльфэгъум иапэрэ мафэ къы-

ЛЫУНЭ Аслъанчэрий Хаджмосэ ыкъор

Ефрейторыгъ. 1954-рэ ильэсүм ядернэ 1ашэм игъэфедэнкIэ Тоцкэ егъэджэнхэу щызэхашэгъэхэм фотометристэу исэнэхьаткэ ахэтагъ. Атом бомбэм иушштынкэ сурэхэр объектхэм атезыхъэхэм ашыщыгъ.

Аслъанчэрий 1930-рэ ильэсүм Красногвардейске районымкэ къуаджэу Улапэ къышыхъуль. 1950-рэ ильэсүм гурыт еджапIэр къуухыгъ. 1952-рэ ильэсүм — артиллериискэ разведкэмкэ еджапIэр. Я II-рэ купым хэхъэрэ сэкъатныгъэ илэгъ. Мыецюапэ Ѣэпсэу, 2012-рэ ильэсүм лагъэ.

щегъэжъагъэу юныгъом и 21-м, 1986-рэ ильэсүм нэс водителэу хетыгъ. Воинскэ частым, штабын иунэхэм, вертолетхэм ягъэкъэбэжжын ахэлэжъагъ. Мэштогъэксэ командэм хэтэу, автомобилым исэу тоф ышшагъ, къулыкъурхыгъ.

1980-рэ ильэсүм Улапэ къоджэ еджапIэр, 1984-м — Мыецюапэ мэкьюмэц техникумыр, механикэу, 1995-рэ ильэсүм — Краснодар къэралыгъо аграрнэ университетыр сэнэхьатэу «Инженер-механик» илэу къуухыгъэх. Я II-рэ купым хэхъэрэ сэкъатныгъэ илэгъ. Мыецюапэ Ѣэпсэу. Тамыгъэу «Участник ликвидации аварии на ЧАЭС» ыкли Лыхъужьнээм иорден къифагъэшшохъэх.

Чернобыль тхъамыкIэгъохор эзышыгъэм ильэс 32-рэ тешэжжыгъэми, аш утынэу, тхъамыклагъоу къыздихыгъэх непи гъэкъодыгуаех.

ЛыгъэшапIэ зеудохэм, тхъамыклагъом имэшшожэ стыр хууцуагъэхэм Хэгъэгур, цыфхэр а хазабым щаухумэнэм фэхъязырыгъэх. Къиним — радиацие сапэм изэтэлэжжэн пэшшуекуагъэх, ау ар осэшхокIэ къафыдэкIыгъ...

БАДИЙ Людмил.

АР-м и Лъэпкъ тхылъеджапIэ иофыш.

ТекІоныгъэр къызыдахыгъэр ильэс 73-рэ зэрэхъурэм ипэгъокI

Юныс ижъуагъо кIосэштэп

1941-рэ ильясым мэкьюогүм и 22-м
инэфшъагь нэмийц техаклохэр тикъэ-
ралыгьошхощтыгьэу СССР-м ошлэдэмы-
шэу кытебэнэгьягъэх. Анэхэм льыр
къательэдагъэм фэдэу, хъэкіе-къокла-
гъэхэр зэрахъэхээ, къалэхэр, къуаджэ-
хэр агъэстыхээ къырыклоштыгьэх.
Мамырэу псэущтыгьэ тикъэралыгь бэ-
лахышихор кызышихъэрхээм, зычзып-
чэгьоу зэккоуцохи пый мэхъаджэм пэ-
уцужыгьагъэх цыиф льэпк пстэури.

Къэралыгъом зы унагури къикыгъэп лъыгъечъе заом имашо зигупсэ, зицыйф пэмыхъягъэу. Ахэм афэдагь Теуцожь районымкэ Ленинэхъабли. Унэгъю 50 имыкъущтыгъэ чылэ цыкүум фронтым нэбгырэ 70-рэ йуигъэхъэгъагь. Ахэм ашыщыгь непэ зигугури къэтшы тшоинго Мигу Юныс Щебанэ ыкъори.

Изэо гъогухэр

Мыгу Юныс кәлә псығың лъәпәлья-
гэу щытыгъ. Ильэс 18 джыри ар хүрга-
гъэп заом зэклом. Фэягъ ар тхамы-
клагъор къытфэзыхыгъэу, тимамыр
щылакъ къезыгъэушүнкыгъэ пым
ынәкжъ кәлплэнэу, нәлат рихынэу.

Апэу зэуалгээм зылхъягъэр, аш игын-
стырымэ кызыгуаагъэр, итхъамыклагъо
зызэхишлагъэр 1943-рэ ильсээм имэ-
зэе маз ары. Темир Кавказыр шъхьафт
зышыжыхэрэм, мэштошхор akiekIэ-
зыгакъозэ, пый мэхъаджэм чэнэгъешхо
рагъашызвэ кызыдикыгъэм зыфыжыхэрэм
ахэтыгъ. Щтэр ымышIэу игухъэ-гужъ
нэмэц техаклохэм атырикуутэштыгъ.

Кыблэ-къохъэпіэ, ятлонэр ыкыл ящэнэр Украинашкэ фронтхэм идзекіолхэм ахэтыгь, яхэнэр *Краснознаменэ* Ор-

Непэ тидунае къэ-
зыгъэбау, къэзы-
гъэдахэу Мыгу
Юнысрэ Муслъи-
мэтрэ ялъэуж
лъызыгъэкЦуатэхэрэр
нэбгырэ 30 мэхъу.

ловскэ шхончэо дивизирем ия 125-рэ шхончэо полк ибатаре минометы иузэндаклоу щытыгъ, щытху хэлтэй ившээрьиль ыгъэцаклэштигъ.

Аш фэшыхъялт 1945-рэ ильэсэм Чехословакиет щатхыгээгээ унашьом ико-
ниу тапашхъээ илтыр. Аш зэритымкээ, 1945-рэ ильэсэм ищүлэ мазэ и 16-м
Чехословакиет ит псэуплэу Пашкова дэжь Ѣыгээ зэошхом черкесэу Мыгу Юныс лыхъужьныгээ Ѣызэрихъягь.
Лъэгаплэу 694-м пыим зыцгээпльтайз, къытупщын мурад илагъэп. Мыгу Юныс а лъэхъаным чаныгээ къызхигъэфагь.
Минометым зэпыу имылэу мэшö лыгъэр фашистхэм атырипхъянкэцтыг. Еланэ игүсэ наводчикыр къызаулем, ычылпэ иуци, лагтымэхэр ахитакъозэ нэмьцхэр зэклифагъэх, лъэгаплэр къаригъэтупщи, тидзэклолхэм гъогур къафызэуихыгагь.
Аш фэшI СССР-м и Авшээрэ Совет и Президиум иунашьокл красноармейцэу Мыгу Юныс медалэу «За отвагу» зыфиорар къыфаагъашьошагь.

зығындар эр къығаға ўшьоштагъ. 1945-рэ ильэсүм игъэтхэпэ мазэ и 14-м Чехословакием икъалэу Зволен дэж щыкъогъэ зэошхоми Мигу Юныс джыри ылгэсэ емыблэжьеу лыхувужныгъэ щызэрихъагъ. Нэмэц техаклохэр къыздыкъыгъэх гүрбүм рагъэзыхъажынхэкъэ къэнэжъыгъэр мэктагъэми, къяхуулагъэр ашшошхъаклоу къызэцэкъэжъыщыгъэр. Аш фэшыхъат тидээклоцхэр къалэм дамыгъахъэх, къызэкладзэх аштоигъоу щэгъогого фашистхэр къызэрежъягъэхэр. Ау ягухэль шлой лым къыдагъэхъу-

Лыхъужъныгъэу зэрихъагъэм фэшI тиадыгэ кIалэу ильэс 20 нахь зымыныбжыгъэм Жъогъо Плъижым иорден къыфагъэшъошэгъагъ.

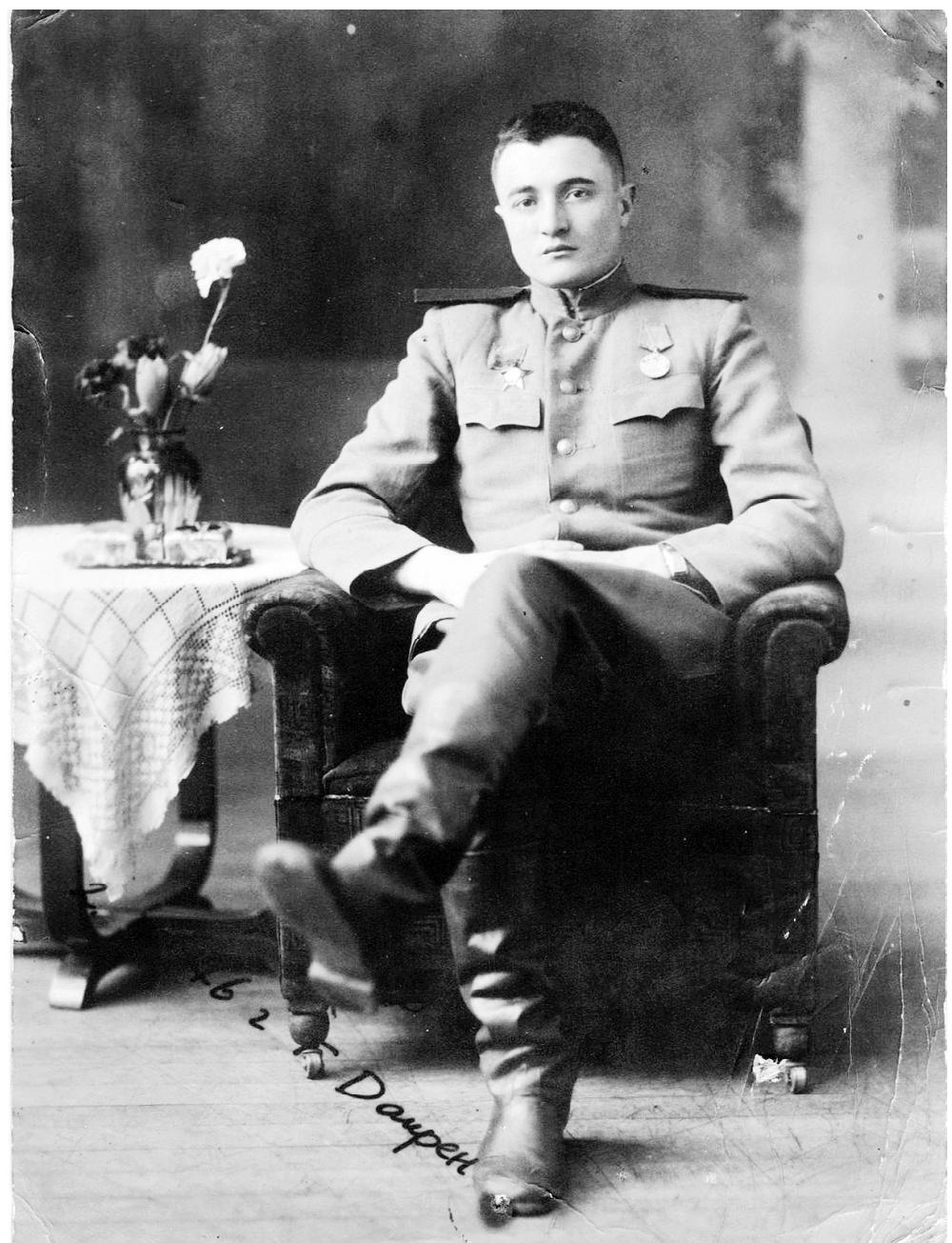
гъэп. Мыгу Юныс лагымэхэр етлуп-
щыгъэу минометым рихыллэхэмэ, нээ-
мыцхэм ахаохээ, ашьхэе фимытыжь-
хэу зэкафэштыгъэх. Нэүжүм джыри на-
водчикыр кызынайам, ашь ычып! э псын-
к! эу иуцу, атакэм къежэгъэгъэ фас-
шистхэр зэклифэжьыгъэх, пулеметтилоу-
къаощтыгъэхэри зэхиккутагъэх, взвод-
фэдиз хьущтыгъэ фашист лъесыдзэр зэб-
гырифыгъ. Ашь ылж пыим хьоршэрыгъэ-
зэрихъээ, минометэу къахаорэр къа-
ухьурэнэу, зэхаккутэнэу къызежьхэм.
Мыгу Юныс ари нэммыцхэм къадигъэ-
хьугъэп, ахэр зэклифагъэх. Ашь фэдэ-
лыххувьжынагъэу зэрихьагъэм фэш! ти-
адыгэ клалэу ильэс 20 нахь зымынбы-
жыгъээм Жъого Плъижьым иорден-
къыфагъэшьошэгъагь.

Мыгу Юнис изээ гъогухэр къинигъэх улэгтэх хыльтэхэри къытыращэу къыхэ-кыгь. Ау госпиталым къызэрэшчелазхэу аш льзылытуу зеуплэм үүхажкыштыгь Теклонигъэр къыдэхыгъэнэм зышхъа-мысыжьэу фэзэуагъэхэм апэ итыгъэхэм ашыц.

Хэгъэгу зэошхор аухи Теклоныгъэр кызыдахьми ядэжь кыгъэзжыхыгъэп. Дзэколхэу ильэс пчагъэхэм зыдэзэ угагъэхэм ахэтэу фашист Германиеу зэхакъутагъэм икъотэгъугъэ Японием клогъаьзэ. Халхин-Гол дэжкіэ Ѣыгъэз заом хэлажьи, Мыгу Юнис игүпсэ Ленинхъаблэ кызыгъэзжыхыгъэр 1947-рэ ильэсыр ары.

Ыпсе емыблэжжэу, щтэр ымышлэүлыхъужьныгэх хэлжээ зэрээзэугаам фэшкыяфагтшошэгтэ бгэхалхъэхэр зэпэшшэтыжхэу чылэм кыыдэхважыгтагьы ыпшъэкэ зигугуу къэтшыгэе орденхэм анэмькіэу хэлтыгэх Хэгъэгу зэошхом иорденэу ятлонэрэ лъэгап!э зиэр, мөн дальхэу «За победу над Германией» ык!и «За победу над Японией» зыфилохэрэри. Ахэм анэмькіэу И. В. Сталиныр зык!этхэжжыгтэх шүфэс тхыльхэу къялэху Рожняварэ, Иелшаварэ, Трансильваниер, Зволен ык!и Брно шъхъафит ашыжы зэхъум лыхъужьныгэх ашын зэрихжээм фэш Мыйг Юнис кыяфагтэх хыгтагжэхэр тагжэлэгтүгжэх. Ахэм ахэль Японием загъакоми Манчжуроо Чжалайнурскэ ык!и Халун-Аншарскэ пытап!эхэр зэхаккутэхэ. Монголием

Хэгъэгу зэошхор аухи ТекІоныгъэр къызыдахыми ядэжь къыгъэзэжьыгъэп. ДзэкІолІхэу ильэс пчагъэхэм зыдэзэ- уагъэхэм ахэтэу фа-шист Германиеу зэ- хакъутагъэм икъо- тэгъугъэ Японием кІогъагъэ.

ипшэхуяульэхэр зэпачыхэ, Маньчжуриер шъхъафит ашыжбы зэхьум лыхъужь ныгъэу, пытахъау кызхигъэфагъэм пас И. В. Сталиным шүфэс тхыльэу Мыгу Юнис кыфигъэхыигъаэри.

Заом къызекъыжым...

Чылэм кызыэклюжым Юнис зы мафи зигъэпсэфэу дэсыгъэп. Нэмийц техаклохэм зэралхьогъэ, зэшагъэхьогъэ мэкү-мэшүрэл зыпкэ изыгъэуцложыхэрэм агэ итыгъэ 1947-рэ ильэсүм кышигъэжъягъэу 1963-рэ ильэсүм нэс Джэджехъэблэ колхозэу. Сталиним ыцэ зыхырэм (нэүжүйм колхозэу «Октябрь» хъужыга гъягъэ) ибухгалтер шхъяэлгэ. 1950-рэ ильэсүм колхоз зэйлкээ нэбгырэ 318-рэ зыхэ лэжъэгъягъэм иунашьокэ колхоз тхье матэхэр кызыщагъэхъазырырэ ильэситү курсхэу Краснодар Ѣыла гъэхэм агъаклии кыышеджагь. Кызызгъэзжымы ибух-галтер сэнэхъаткэ лэжъагьэ.

Галтер сознаваткүй ложбагы. 1963-рэ ильясым Төүцожу ПМК-мрагъэблагы пенсием окложыфэ ашигбухгалтер шъяваэу ишчихүү, идахэе аригъялозэ юф ышлагь, Щитхүү тхылтын пчыагъэ кыяфагъашьошагь, «Юофшэнный иветеран», «За долголетний и добросовестный труд» үүкли «За доблестный труд» зыфалорэ бгъэхальхъэхэри кызылэжьыгъэх. Анахь иклэсэ мэфэктыр Теклоныгъэр кызызыдахыгъэр къэсынкээзы мафэ къэнагъэу, 1994-рэ ильясым ижъоныгъокэ мазз и 8-м идунае ыхажжыгъ.

Лъэуж дахэ къыгъэнагъ

Лыжъужьныгъэ хэльэу зэрэзэуагъэм иштхъу аригъалозэ тошлэгийн нахе

1945-рэ ильэсүм
ищүлэ мазэ и 16-м
Чехословакием ит
псэүпIэу Пашкова
дэжь щыIэгъэ зэош-
хом черкесэу Мыгу
Юныс
Лыхъужъныгъэ щы-
зэрихъагь.

зэблимыхьоу бухгалтер шъхъаэу зэрэлжъягъэм афэдэу Юнис унэгто дахэ ышлэнэуи, лъэуж шлагто къыгъэнэнеуи инаасыг къыхыгъ. Шъхъэгүсэ фэхъугъэгъэ Мусльимэт исэнхъяаткэ кэлээгнэджагь. 1950-рэ ильясым ыуж Ленинхъэблэ ублэгпэ еджаплэм (ащ Мусльимэт идиректорыгъ) къычилтупштыгъэхэр зэкэ щылэнгыгъэм игъогушо къытезытупштыгъэхэр а бзылъфыгъэр ары

хбааъэхэр а взыльфыгъэр ары.
Юнысрэ Мусльимэтрэ льфыгъитф зэдагтойтыг: Аминэт, Байзэт, Асльян, Нэфсэт, Руслан. Ахэр Иэдэб, адыгэгъэццыфытэ дахэ ахэл्यэ, Йошшэнэр шү альэгъюу аплыгъях, апшъэрэ гъесэнгъэ арагъягъотоигъ. Зэклэми унэгъю даххээр ашлагъэхэу мэпсэух, мэлажхэв. Непэтидунаа къэзигъэбаеу, къэзигъэдахеу Мыгу Юнысрэ Мусльимэтрэ ялъеуж льзыгъэкуютэхэрээр нэбгырэ 30 мэхъу. Ахэр ашэлажжэх Адыгэ Республиктэм имызакъюу, Москва, Сургут, Грознэм, нэмыхкхэми. Арышь, Мыгу Юныс ижъуа-гъю къосаштэл.

НЭХЭЕ Рэмээн.

Искусствэмрэ кІэлэцІыкІухэмрэ

ІэпіІэгъу узыфэхъурэр лъыкІотэшт

Республикэм икІэлэеджаклохэм эстрадэ ыкІи академическэ орэдхэр къаонымкІэ язэнэкъокъу яенэрэу Мыекъуапэ щыкІуагъ. Зы ильэсүм эстрадэ орэдхэр, ятІонэрэм академическэхэр агъэжынчых.

ИскусствэмкІэ Адыгэ республикэ кІэлэцІыкІу еджапІеу Лъэцэркъо Кимэ ыцІэ зыхырэм Адыгэ Республике күлтурэмкІэ и Министерстве іэпіІэгъу къыфэхъу, джырэблагъе академическэ орэдхэмкІэ зэнэкъокъу зэхашагъэм ильэс 7 — 16 зыныбжъхэр хэлэжьагъех, ахэр купищэу гошыгъагъех.

— КІэлэеджаклохэм яшіэныгъэ зэрхажахъорэр, сэнхэхатуу къыхахыштым зыфагъесэнымкІэ амалыкІэхэм зэральхъухэрэр зэнэкъокъуу къыгъэлэгъуагъ, — къытиуагъ Адыгэ Республике искусствэмкІэ икІэлэцІыкІу еджапІеу К. Лъэцэркъо ыцІэ зыхырэм ипащэу Андэрэкъо Марзыет. — Орэд къэзыю зышионгъохэм япчагъе хэдгэхъошт, анахь дэгъухэр фестивальхэм ахэдгэлэжьэштых.

Кыалэу Мыекъуапэ, Кошхэблэ, Красногвардейскэ, Мыекъопэ, Тэхъутэмъкъое, Шэуджэн районхэм, Адыгэцапа якІэлэеджаклохэр зэнэкъокъуагъех.

Осэш күлм ипащэу Марина Прошинам, аш игуадзэхэу Нэгъой Мерэмхъанэр Пелагея Сергеевамэрэ республикэ искусствэм Ѣзызъашаіх. Зэфэхъысыжъэм ауж іэнэ хурааем М. Прошинам къызэршиуагъзу, сэнауцигъэ зыжэл кІэлэцІыкүхэр, ныбжъыкІэхэр тиэх. ИэпіІэгъу уафэхъумэ, нахьышлоу зыкъызэуахъишт. ЩыкІагъу афальгэхъурэм ашыц кІэлэеджаклохэм аныбжь, зэхшэшкІеу ялэр къыдамылытытуу ярепертурар зэрагъэлэштэр. Ныбжъыр хэкютатъеу артистым къылошт орэдымрэ искусствэмкІэ кІэлэцІыкІу еджапІеу зыщызыгъасэрэм орэдэу зэнэкъо-

кум къырихъылэштимрэ зэфэшхъафых. Гушхъэ куачылэу орэдым хэльтири къыдэлтлытэн фая.

Къахэштыгъэхэр

АнахыкІэхэм якуп Дарья Студеникинам апэрэ чыпІэр къышыдихъгъ, Мыекъуапэ икІэлэцІыкІу еджапІеу N 1-м зыщегъасэ, Е.Г. Поповар икІэлэеагъадж. ИскусствэмкІэ Кошхаблэ икІэлэцІыкІу еджапІе къикыгъэ Брафтэ Эмми апэрэ чыпІэр фагъэшъошагъ, А.У. КІэдэклор икІэлэеагъадж. Хамдэхъу Динари Кошхаблэ щеджэ, аш ятІонэрэ чыпІэр къы-

дихъгъ.

Ильэс 10 — 11 зыныбжъхэм якуп Софья Ковинам апэрэ чыпІэр къышыдихъгъ. Пшэшшэжъыр искусствэмкІэ Мыекъуапэ икІэлэцІыкІу еджапІеу N 1-м щеджэ, Е.А. Фоменкэр ипащ.

Ящэнэрэ күлм хэтхэу ильэс 12 — 13 зыныбжъхэм якуп Владимир Брагинам апэрэ чыпІэр къышыдихъгъ, ар Тульскэм щеджэ, Н.Ю. Шубинар ипащ. Тэхъутэмъкъуае искусствэмкІэ икІэлэцІыкІу еджапІе зыщызыгъесэрэ Мырзэ Испъяам зэнэкъокъуухэм бэрэ ахэлажъэ, шъеожъыем апэрэ

чыпІэр фагъэшъошагъ, Р.Ш. Жэнэллэр икІэлэеагъадж. Инэм щеджэрэ Гаянэ Элларян ятІонэрэ хуугъэ, М.В. Маринец ипащ.

АнахыкІэхэм ильэс 14 — 16 аныбжь. Тульскэм щеджэрэ Елена Хлопонинам апэрэ чыпІэр фагъэшъошагъ, С.М. Шъхэбацэр икІэлэеагъадж. Кыалзу Мыекъуапэ, Тэхъутэмъкъое, Шэуджэн районхэм якІэлэеджаклохэр Милена Иллейш, Софья Сарыгинам, Емээш Зарэ хагъеунэфыкырэ чыпІэхэр афагъэшъошагъех.

Щытхуціхъэр къыдэзыхыгъэхэм шуухафтынхэр афашыгъэх.

Сурэтим итхэр: щытхуціхъэр къыдэзыхыгъэхэр, зэхэшаклохэр.

Шъукъеб- лагъэх ХъакІэ- щым

Адыгэ Республике искусствэмкІэ икІэлэцІыкІу еджапІеу Лъэцэркъо Кимэ ыцІэ зыхырэм иорыотэ къутамэ и ХъакІэш ижъирэ орэдхэр къышалоштых, музикальнэ лэмэ-псымэхэмкІэ лъэпкъ орэдышъохэр шагъэштых.

«Налмэсүм» и Унэ ХъакІэшм изэхсэгъо мэлъыльфэгъум и 14-м Ѣыклошт. ЗэлукІэр маффэм сыхъатыр 12-м аублэшт. Лъэпкъ искусствэр шышгъэшшэгъонхэр зэхэшаклохэм рагъэблагъех.

Баскетбол. Суперлигэм ия 2-рэ куп

ЧыпІэр я 7-р

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Чебоксарские Ястребы» Чебоксары — 74:86 (16:26, 19:10, 27:21, 12:29).

Мэлъыльфэгъум и 12-м Адыгэ Республике спорт Унэшхуу «Ошъутенэм» ѢыззедешІагъех.

Зэзыщагъэхэр: Д. Соболев — Воронеж, Я. Блохов, С. Токарев — Москва.

«Динамо-МГТУ»: Гапошин — 12, Абызов — 18, Балашов — 7, Еремин — 16, Князев — 9, Милютин — 3, Усольцев — 7, Майборода, Россов — 2.

«Чебоксарские Ястребы» къыхэштыгъэхэр: Жуканенко — 21, Долматов — 19, Балыкин — 8, Жульков — 6, Салмин — 6.

ЯтІонэрэ ешігъоу командэхэм зэдьрятагъэр хъакІэхэм ахыгъ, ахэр я 5-рэ чыпІэм фэбанэх. «Динамо-МГТУ-м» я 7-рэ чыпІэр къидихъгъ.

Сурэтим итхэр: «Динамо-МГТУ-р» «Чебоксарские Ястребы» дешэх.

**НэкІубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЪ
Нурбый.**

Зэхэзыщагъэр
ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республике лъэпкъ ИофхэмкІэ, ИкІыб къэралхэм ацыпсэур тильэпкъэхъэм адярлээ зэлхынгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакцион
зыдэшыгъэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайсүр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кІэ заджэхэр тхъапхэу зипчагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлзэ, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу Ѣытэп. Мы шалхъэхэм ади-мыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкігъэлжийх.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урсылы Федерацием хэутын ИофхэмкІэ, телерадиокэтынхэмкІэ ыкІи зэлхы-ІэсикІэ амалхэмкІэ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпІэ гъэоры-шапI, зэрэушыхъатыгъэхэм номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкІемкІи
пчагъэр

4665

Индексхэр

52161

52162

Зак. 664

Хэутын узчыкІэхэнэу Ѣыт ухьтэр Сыхъатыр 18.00

Зыщыхаутырэр
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхъаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхъаэр
игуадзэр
Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэжкъижъ
зыхъыр секретарыр

ЖакІемыкъо
А. З.